

nieuw PANORAMA

Het vakblad voor de nieuwsgenieten

OM TE BEWAREN

DE **100**
BESTE VIDEO'S
VAN DE EEUW

SPECIAL REPORT

UW EIGEN DROMEN BEPALEN?

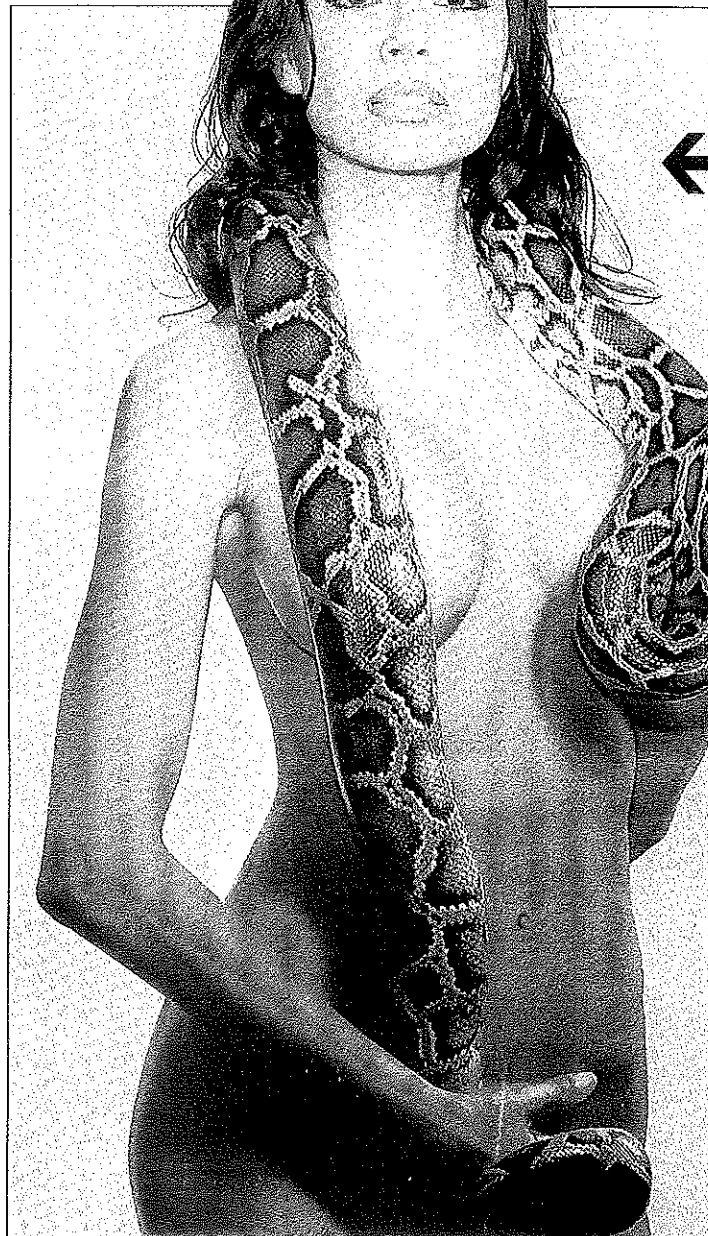
Hoe de wetenschap
stilaan een levensgroot
mysterie ontsluit

EXTRA
MILIEU-KEUR

- film
- muziek
- TV
- boeken
- avontuur
- video
- internet

DE
EILSTE
KLIM
TER
VERELD

(ZIE P.6)

Topfotografen
 presenteren

← ZONDE IN ZWART WIT

ONZE MAN
BEDWINGT
HET KANAAL
(op een catamaran)

INTERVIEW

ERIC VAN
ROMPUY
MEDIA-MINISTER

"Politici zouden
afschuwelijke
TV-makers zijn"

BANDERAS
(film-macho)

DEBURGHGRAEVE
(zwembekampioen)

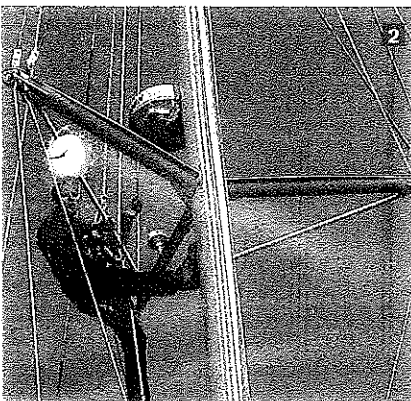
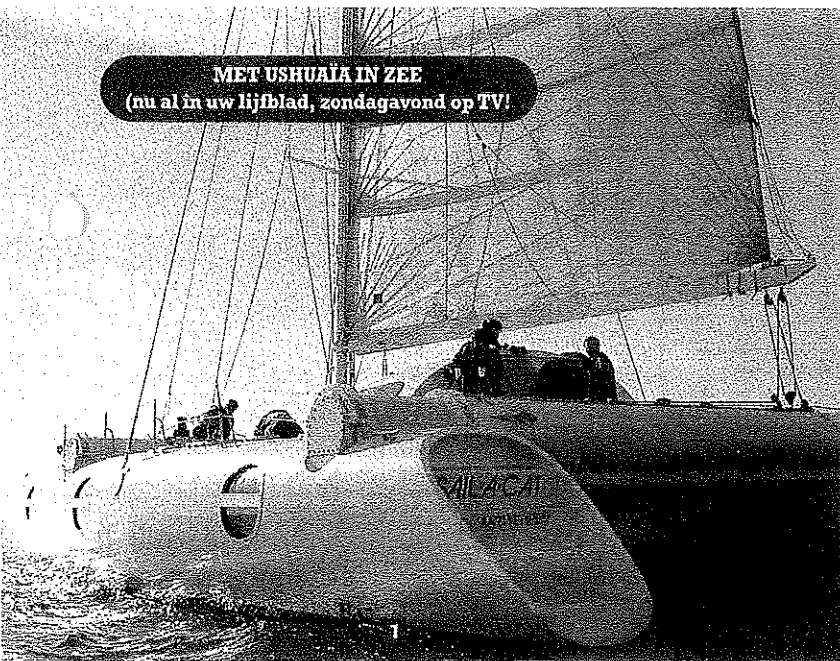
PEPPERS
(herrieschoppers)

JONGE HELDEN

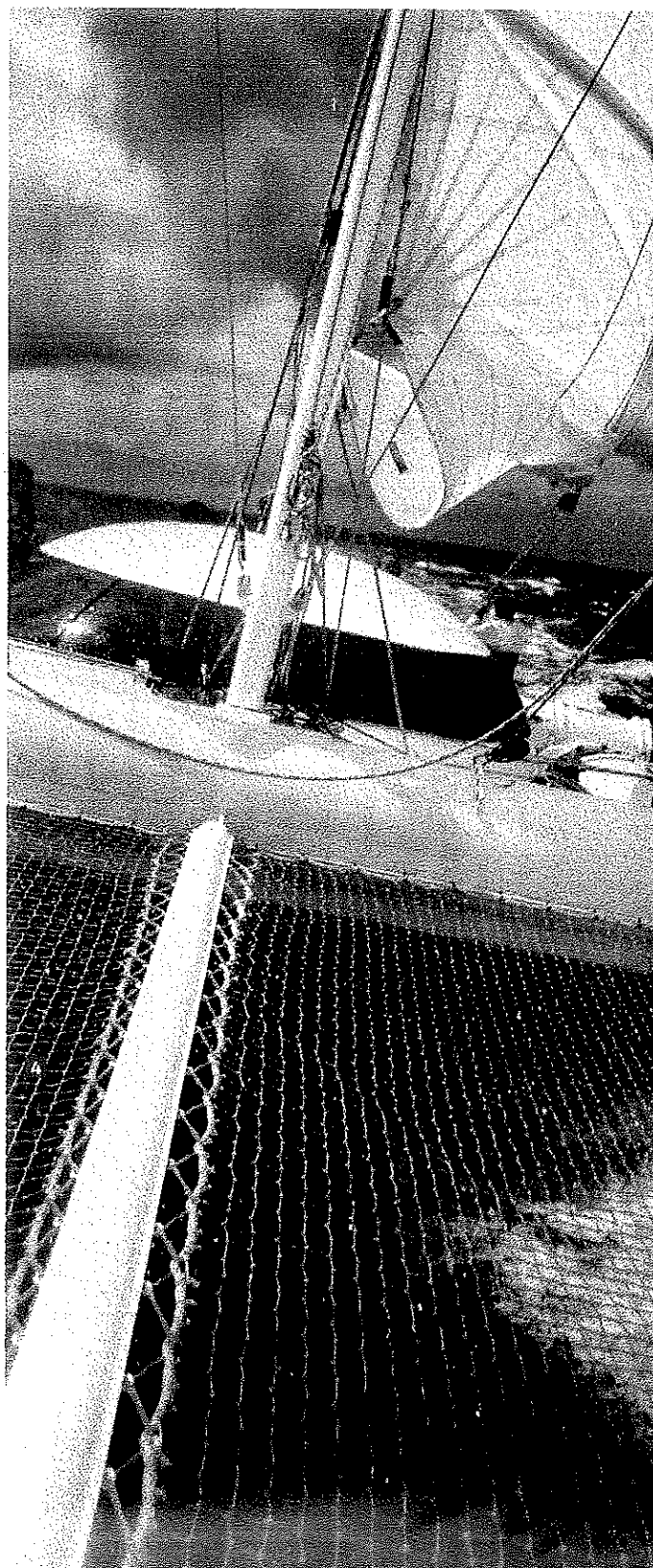
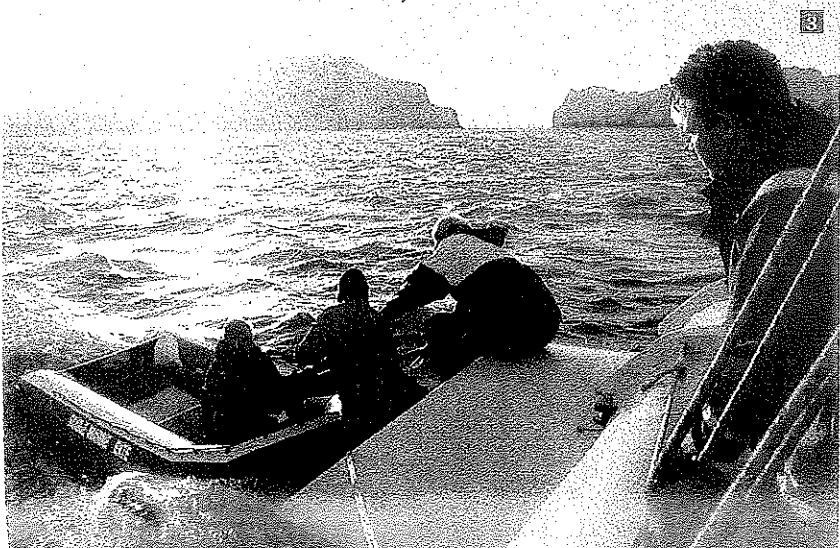
ONZE VERSLAGGEVER ZEILT OP E

"Muren van water rollen dreigend op onze de voorplecht. Soms ook niet, waarna v

MET USHUAIA IN ZEE
(nu al in uw lijfblad, zondagavond op TV!)

1. De Sail-a-Cat hijst de zeilen.
2. Toon 'the fixer' monteert een camera in de mast.
3. Het Ushuaia-team ontscheept voor de kust van het eiland Wight. Verslaggever Heijl steekt naar goede gewoonte geen poot uit.
4. De Sail-a-Cat in volle actie.

CATAMARAN HET KANAAL OVER af en duiken op het laatste moment onder de halve Noordzee over ons heen krijgen."

We doen het niet met de Eurostar of een ferry. En de jetfoil vinden we ook maar slapjes. Verslaggever Marko Heijl steekt samen met de *Ushuaia*-ploeg het Kanaal over op een catamaran. Tijdens de tocht van België naar Engeland en terug trotseert hij drie dagen en nachten de natuurelementen. Zou hij zeeziek worden?

Het is nog nacht als we de haven van Nieuwpoort uitvaren. De zon komt bleekjes op als we het havenhoofd passeren en het ruime sop kiezen. Tijd om de zeilen te hijsen. Maar bij gebrek aan ook maar een zuchtje wind blijven we voorlopig op de motor varen. Iedereen baalt en blikt zorgelijk naar de horizon.

Hier hebben ze op gewacht

We zijn zogezegd vertrokken op een trip met onbekende bestemming, maar de boeken die regisseur Peter Bostoen in deze wind-

stille uurtjes uitvlooit zeggen genoeg: *De Scheepswrakken van de Isle of Wight*, *De Smokkelgeschiedenis van Wight*. Ik heb zo'n donkerbruin vermoeden dat we op weg zijn naar Wight, een eiland met uitzicht op de Zuidbritse havenstad Portsmouth.

Ik durf het nauwelijks hardop te zeggen, maar de zalige rust op de catamaran bevalt me even prima. Relaxed en gewapend met een pintje de horizon afturen, zalig alleen met je gedachten en een warm zonnetje: hier kan ik wel mee leven! Ik lees *De oude Man* en *de Zee van Hemingway*, het ver-

stikkend mooie verhaal over het heroïsche gevecht van een oude man met een meterslange zwaardvis. Op zwaardvis jagen in de Caraïben, is dat geen avontuurlijk idee voor *Ushuaia*? vraag ik Peter. "We zouden daar te veel negatieve respons op krijgen", luidt het antwoord. "We maken een natuurvriendelijk programma." Die natuur wordt langzamerhand ook vriendelijk voor ons. De hemel boven het Kanaal trekt dicht en er komt wind opzetten. Hier hebben de mannen van *Ushuaia* op gewacht. De bemanning hijst de zeilen en we beginnen aan de eerste opnamen. Bostoen slaakt een zucht van verlichting. Weliswaar slaan er nog geen golven over het dek - wat eigenlijk wel zou moeten - maar daar valt wat aan te doen: of ik Hans Laerenbergh in het midden van een presentatie niet even een emmer water in het gezicht wil keilen? Een dankbare taak die ik vol plichtsbef op me neem. Het eerste shot blijkt direct goed te zijn. Jammer.

Camerallieden met een death wish

Maar al snel blijken dit soort special effects overbodig. De hemel trekt volledig dicht, er komt een harde wind opzetten en de eerste schuimkoppen toeien de Noordzee. Storm! Laerenbergh wrijft likkebaardend in zijn handen. Dit is het weer dat hij wou. We halen snelheden tot 18 knopen (ongeveer 33 km/uur), de golven zijn

Hans Laerenbergh over Ushuaia:

"Het publiek wil wegdromen, je neemt ze mee"

Ushuaia houdt het midden tussen *MacGyver* en *Cousteau*, en kwam vorig jaar uit Frankrijk overgewaaid, waar het erg populair is. Het magazine kreeg op VTM een eigen Vlaams gezicht in de persoon van Hans Laerenbergh, die niets wil weten van de vergelijking met *MacGyver* en *Cousteau*: "De reportages van *Cousteau* zijn oubollig. Hij heeft als voorvechter veel gepresteerd, maar die documentaires zijn achterhaald. Met de middelen van vandaag zulke reportages draaien, dat zou pas spektakel zijn."

Verdwijnt met alle technische snuffjes de romantiek van het avontuur niet? "Wat is romantiek? Wakker worden in de woestijn, dat is romantiek. *Ushuaia* is iets exotisch. Het publiek wil wegdromen, je neemt ze mee. We maken geen *Vlaanderen Vakantieland*, hè."

En de veiligheid? "Alle risico's zijn berekend", weet Laerenbergh. "De straat oversteken is ook gevaarlijk. Bang? Daar heb ik geen tijd voor."

Ushuaia: elke zondag omstreeks 22.15 uur op VTM. Wie na de avonturen van onze verslaggever benieuwd is hoe de reportage eruitziet, stemt af op zondagavond 22 oktober.

IN ZEE MET USHUAÏA

etershoog. Muren van water rollen dreigend op de Sail-a-Cat af, maar op het laatste moment onder de voorsplecht te duiken. Soms ook niet, waarna we de halve loordzee over ons heen krijgen. Het water staat kniehooch op het dek, de ijzeren flightcases waarin de dure opname-apparatuur zit, dreigen meer dan eens ten prooi te vallen aan de golven.

Och gaan de opnamen gewoon voor. Ik weet niet of Ushuaïa-camera's een death wish moeten hebben, maar nuttig lijkt het me wel. Laerenbergh speelt vóór de camera de held, maar de écht traffe gasten staan erachter. Terwijl het schip over de metershoge golven danst haalt cameraman Marc Beuls de meest hallucinante kunstjes uit. Gevaarlijk? "Ach, pas als je er geen plezier meer in hebt, gebeuren er ongelukken", zegt hij. Beuls heeft ooit meegegaan aan de Camel Trophy en kent het klappen van de zweep. Op te voorkomen dat hij niet samen met zijn peperdure camera aan het dek wordt gespoeld, wordt Beuls voortdurend vastgehouden door duivel-doet-al Toon Opdenacker, de fixer. Opdenacker is een streetwise guy, een type dat geen diploma's nodig heeft. Hij lukt werkelijk alles. Zonder hem is Ushuaïa maken onmogelijk", vertrouwt VTM-huisotograaf Alain De Stoop me toe. Waar wat doet zo'n fixer eigenlijk? Van alles", antwoordt Opdenacker. "Klimmen, varen, duiken,

chauffeur spelen, de meest onmogelijke problemen oplossen, noem maar op. Eigenlijk ben ik zo'n beetje de field producer, de man die alles regelt." Stress? "Ja." Familieleven? "Nee." Opdenacker is samen met Laerenbergh de enige die alle afleveringen van Ushuaïa heeft meegemaakt. De ene week klautert hij te paard de Himalaia over, de andere week doorkruist hij met een 4x4 een woestijn in Mauritanië of vreet hij iets avontuurlijks uit op het île de la Réunion of in Egypte of Belize. "Als ik vijf dagen in België ben, word ik zot", verklaart hij. Opdenacker fixte ook de industriële hoeveelheden drank aan boord en zal volgend jaar worden genomineerd voor de Nobelprijs voor Drankaanvoer, of op zijn minst voor een zaligverklaring.

Pita's maken in een dansende kombuis

Wie op het wild stampende schip iets minder dorstig is, is Stijn Jacobs. Kotsmisselijk zit de toch al niet praatzieke geluidsman stilte tegen de kajuit aangeleund. Zeeziek. Groen van ellende staart hij voor zich uit. Maar de Noordzee kent geen genade en blijft de Sail-a-Cat heen en weer geselen. Ik heb met hem te doen. Zeker op het moment dat kok Bart verschijnt. Hoe die er in de op en neer dansende kombuis in slaagt om eten klaar te maken weet nie-

mand, maar hij schotelt ons wel ovenverse pita's voor. Jacobs bedankt hartelijk.

De zee is niet alleen ongenadig voor geluidsmensen, maar ook voor de dure opname-apparatuur die de ploeg met zich meesleept. "Ushuaïa maken vergt veel van mens en materiaal", zegt Opdenacker. "Elke aflevering gaat er wel het nodige kapot. Maar we

den. De markt is er gewoon te klein voor, dus moeten we almaal improviseren. Maar ja, dat is nu eenmaal Ushuaïa: één grote improvisatie-oefening."

Dat weet regisseur Bostoen beter dan wie ook. Het is zijn eerste Ushuaïa. Constant moet hij het scenario aanpassen aan de weersomstandigheden en aan de inspiratie van het moment.

De zee blijft nog even woelig, maar de wind is wat gaan liggen. Boven ons strekt zich inmiddels

Cameraman Marc Beuls, fixer Toon Opdenacker en regisseur Peter Bostoen: de zee is ongenadig voor mens en apparatuur.

Terwijl het schip over de golven danst, haalt cameraman Marc Beuls de meest hallucinante kunstjes uit.

hebben al heel wat geleerd sinds we anderhalf jaar geleden met de opnamen begonnen. We moderniseren onze apparatuur ook regelmatig, maar het probleem is dat er bijna geen spullen worden gemaakt die bestand zijn tegen extreme Ushuaïa-omstandighe-

den. De markt is er gewoon te klein voor, dus moeten we almaal improviseren. Maar ja, dat is nu eenmaal Ushuaïa: één grote improvisatie-oefening."

WIE IS WIE BIJ USHUAÏA?

Hans Laerenbergh
(presentator)

Maakte reportages voor onder meer Panorama. Werd vorig jaar de Vlaamse Mister Ushuaïa.

Toon Opdenacker
(fixer)

Begon achter de schermen, vergezeld o.a. Dirk Tieleman bij diens BRTN-trektocht door het GOS.

Marc Beuls
(cameraman)

Draaide veel 'moelijkere' reportages voor Panorama en NV De Wereld. Deed mee aan de Camel Trophy.

Stijn Jacobs
(geluidsman)

Deed samen met Marc Beuls Panorama- en NV De Wereld-reportages. Kwamen samen bij Ushuaïa terecht.

Peter Bostoen
(regisseur)

Maakte al documentaires, reportages voor TV (Sanseveria, De Droomfabriek) en reclamespots.

IN ZEE MET USHUAÏA

■ Een ijskoude zondagochtend op het dek

Ik kom tot de constatering dat ik een rosse baard krijg. Echt blij ben ik daar niet mee, maar op een dansende zee mijn gezicht gaan bewerken met een scheermes lijkt me niet echt een goed idee. Daarbij komt dat iemand die de schijn wil ophouden een echte zeebonk te kunnen worden, wel wat haar op zijn aangezicht kan gebruiken. Laerenbergh heeft natuurlijk al zijn snor, blijkbaar een onmisbaar item in zee-milieus. Ook schipper John is voorzien van de nodige begroeiing. Als ik bij het ochtendgloren met pijnlijke ledematen uit mijn kajuit kom gekropen, staat hij cognac nippend achter het roer. Het is zondag. Het probleem met zondagochtenden is dat ze direct volgen op zaterdagavonden, en dat ik me tot de middag in bed pleeg te bevinden. Maar op zee, na een zaterdagavond zonder dancing, café en vriendin, is er weinig reden om te blijven liggen. Ik maak in de kombuis een kop koffie en ga aan dek naast John staan. Er staat een gure wind en het is ijskoud. We zwijgen terwijl de Sail-a-Cat vastberaden door de golven klieft. In de och-

tendschener doemen de contouren van krijtrotten op. Engeland!

Voor anker in de Walvisbaai

Hier, aan de zuidkust, namen vijftig jaar geleden, op 6 juni 1944, duizenden jonge kerels afscheid van hun vaderland. Opeengepakt in schepen, vaak even ziek als Jacobs, gingen ze op weg naar de stranden van Normandië. "Ik was laatst nog in de haven van Eastbourne", doorbreekt John de stilte. "Sinds 1945 heeft de tijd er stilgestaan. Je ziet er bijna geen jonge mensen, alleen bejaarden. Opvallend veel oude vrouwen, die de hele dag naar de zee zitten te staren. Het is precies alsof ze ergens op wachten."

We gaan voor anker in de Whale Chine, de Walvisbaai, zo genoemd omdat er in 1778 een walvis aanspoelde. Daarvoor heette de baai de Makreelbaai. De heren van Ushuaïa hebben een klip gevonden die beklommen moet worden en dus word ik erop uitgestuurd om iets eetbaars te zoeken. Iets lekkers, wel te verstaan. Een redelijk zware taak in het land van in oude kranten verpakte papperige fish 'n chips. Wight wordt *The Garden Island* genoemd. De werkelijkheid is nog saaier dan de naam al doet vermoeden. Aristocratische cottages, akelig nette tuintjes en overal spookrijders. Om mij onverklaarbare redenen hebben toch nog wat mensen deze negorij als vakantiebestemming uitgekozen. Ze zijn bijna

allemaal de tachtig gepasseerd. Hun voorvaderen hielden zich voornamelijk bezig met smokkelen en met het plunderen van vergane schepen. Dat bij dat laatste af en toe de natuur een handje moest worden toegestoken is slechts een detail. Zo plaatsten de eilandbewoners lichtbakens op het strand om schepen in nood te misleiden en hen te doen geloven dat ze een veilige haven binnenvoeren. De schepen die te pletter sloegen op de rotsen werden daarna vakkundig leeggepund. Nu ja, geplunderd... In de Engelse wet was bepaald dat schepen waarvan de hele bemanning was omgekomen, mochten worden leeggehaald. Ook

ringen, en binnenkort zal Laerenbergh zijn favoriete hobby wel kunnen praktiseren als hij zoek gaat naar bedreigde schilpadden in de Middellandse Zee. De klip moet overigens een paar keer opnieuw worden beklommen voor het er allemaal goed opstaat. "Levensgevaarlijk", zegt Laerenbergh. "Maar het zijn wel prima beelden. Het is niet makkelijk om op die klippen een hoefvast te vinden. Het is een soort afbrokkelende, versteende moeder. De laatste vijftig jaar is hier over de hele kustlijn zo al 200 meter kust verdwenen. Dit eiland is gedoemd te verdwijnen." Haast dus, voor het te laat is. Hoewel...

De geur van avontuur

Terwijl achter ons de zon in het eiland zakt, kondigt Laerenberg

Na drie dagen stinken we allemaal als een beer na de winterslaap. Van mijn jeans kan ik een pittige bouillon trekken.

daar kon de natuur vanzelfsprekend weer een handje worden geholpen...

Levensgevaarlijk, maar prima beelden

Op een boerderij vind ik een zak uien (een absolute aanrader met 12 mensen op een schip van 17 bij 9 meter!) en iets dat doet denken aan een cake. Als ik met mijn buit bij de klip aankom zijn de opnamen al begonnen. De ploeg van Ushuaïa laat de vele scheepswrakken die nog rondom het eiland rusten ongemoeid. Er is al een aantal keer gedoken in vroegere afleve-

de aflevering af. We hebben geboft met het weer: wat zon, wat regen, wat storm. Fysiek waren de drie dagen op zee loodzwaar, mentaal was het één verfrissend douche. Over een douche gesproken: na drie volle dagen op een schip stinken we allemaal als een beer na de winterslaap. Van mijn jeans kan ik een pittige bouillon trekken. Wat mijn trui betreft zou ik zelfs al van een stevige maaltijdsoep durven spreken. Ach, laten we het de geur van avontuur noemen.

Tekst: Marko Heijl
Foto's: Alain De Stoop

SAIL-A-CAT: DE ENIGE IN ZIJN SOORT

In de zeilsport wordt er grosso modo een onderscheid gemaakt tussen eenrompige boten en de multi-hull-klassen: boten met meerdere rompen (cata- of trimarans). De catamarans zijn dan weer onder te verdelen in de kleinere, open sportcatamarans en de kajuitzeilboten, geschikt voor yachting op zee.

Het voordeel van een catamaran tegenover een conventionele zeilboot is dat er door de twee of drie rompen (of drijvers) een tegengewicht is,

waardoor er meer zelloppervlak kan worden gevoerd en dus meer wind gevangen. Bij de open catamarans (zonder kajuit, dus) richt een van de drijvers zich bij het minste zuchtje wind op uit het water en moet je, buitenboord hangend, zorgen voor genoeg tegengewicht. Anders: plons. Zo'n vaart zal het bij de Sail-a-Cat niet lopen. Deze kajuitcatamaran is 16,80 bij 8,70 meter, 11 ton zwaar en heeft een 22 meter hoge mast. De Sail-a-Cat is geen serieprodukt, maar de enige in zijn soort ooit gebouwd.

Meer informatie vindt u bij:
■ Vlaamse Vereniging voor Watersport: 050/51.20.55.
■ Sail-a-Cat, RNC Productions (Michel Roels): 03/772.29.00.